

BOSNA I HERCEGOVINA  
REPUBLIKA SRPSKA  
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE  
Broj: 15 0 U 002397 15 Uvp  
Banjaluka, 14.03.2018. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Smiljane Mrše kao predsjednika vijeća, te Svjetlane Knežević i Edine Čupeljić kao članova vijeća, uz učešće Zdravke Čučak kao zapisničara, u upravnom sporu po tužbi P.D. iz B., koga zastupa puomoćnik Z.V., stručni savjetnik u Centru, S.T. (u daljem tekstu: tužilac), protiv akta broj 03/4-1-568-5/14 od 17.12.2014. godine, tuženog Ministarstva R.S., u predmetu ostvarivanja prava na borački dodatak, odlučujući o zahtjevu tužioca za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Trebinju broj 15 0 U 002397 15 U od 24.03.2015. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 14.03.2018. godine, donio je

#### PRESUDU

Zahtjev se odbija.

Odbija se zahtjev tužioca za naknadu troškova postupka.

#### Obrazloženje

Pobijanom presudom (stavom 1. izreke) odbijena je kao neosnovana tužba izjavljena protiv uvodno označenog akta tuženog, kojim je odbijena žalba tužioca izjavljena protiv rješenja Odjeljenja Odsjek Opštine B. broj 11.05/560-47/14 od 20.10.2014. godine. Tim prvostepenim rješenjem odbijen je zahtjev tužioca za priznavanja prava na borački dodatak. Stavom 2. izreke pobijane presude odbijen je zahtjev tužioca za nadoknadu troškova upravnog spora, uz obrazloženje da on nije uspio u istom, slijedom čega mu ne pripadaju traženi troškovi, shodno članu 49. i 49a. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 109/05 i 63/11 - u daljem tekstu: ZUS).

Odbijanje tužbe sud je obrazložio razlozima da je pravilno postupio tuženi kada je ostavio na snazi odluku prvostepenog organa od 20.10.2014. godine, kojom je odbijen zahtjev tužioca za ostvarivanje prava na mjesečni borački dodatak, budući da iz rezultata dokaznog postupka proizilazi da tužilac ne ispunjava uslove za ostvarivanje ovog prava propisane odredbom člana 3. stav 1. Uredbe o boračkom dodatku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 52/13 i 53/14 - u daljem tekstu Uredba iz 2013. godine). Ovo stoga što je u provedenom upravnom postupku, na osnovu evidencija tuženog i podataka koji su službeno pribavljeni od Fonda RS, utvrđeno da je tužilac koji je rođen 26.09.1953. godine korisnik prava na invalidsku penziju kod kojeg je uzrok invalidnosti bolest koja je uzročno-posljedično vezana sa vršenje vojnih dužnosti, a što po pomenutom članu 3. stav 1. Uredbe iz 2013. godine isključuje mogućnost da on ostvari pravo na borački dodatak. Takođe je sud podržao stav tuženog da tužilac nije ispunjavao ni uslove za ostvarivanje ovog prava shodno sadržaju odredbe člana 3. prethodno važeće Uredbe o boračkom dodatku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 6/12, 46/12 i 49/12 - u daljem tekstu: Uredba iz 2012. godine), kao ni uslove propisane članom 5.

stav 1. i 1a. te uredbe, jer u vrijeme važenja iste nije imao navršenih 60 godina života, a što je prvi neophodan uslov za ostvarivanje ovog prava.

Blagovremeno podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje te presude (u daljem tekstu: zahtjev) tužilac pobija njenu zakonitost zbog povrede zakona, drugog propisa ili opšteg akta, te zbog povrede propisa o postupku koja je bila od uticaja na rješenje stvari. Tako prvo interpretira razloge pobijane presude i iznosi da isti nisu zasnovani na pravilnom tumačenju podzakonskih akata kojima je regulisana ova materija. U prvom redu ističe da je nižestepeni sud pogrešno tumačio sadržaj člana 5. stav 1. i 1a. Uredbe iz 2012. godine gledano sa aspekta prava tužioca, obzirom da je upravo stavom 1a. bio propisan izuzetak od neophodnih 60 godina života iz stava 1. i to ukoliko se radi o licu koje je bilo korisnik penzije do 31.01.2012. godine koja mu je bila određena od garantovanog penzijskog osnova, u koju kategoriju lica upravo spada tužilac. Dalje smatra da sud pogrešno tumači i odredbu člana 3. Uredbe iz 2012. godine koja glasi da pravo na borački dodatak po ovoj uredbi ne može ostvariti borac koji je stekao pravo na invalidsku penziju po osnovu tjelesnog oštećenja po kome mu je priznat vojni invaliditet. Ne spori da ima priznat status RVI po osnovu psihičkog oboljenja zadobijenog za vrijeme vršenja vojne dužnosti, o čemu svjedoči nalaz i mišljenje prvostepene ljekarske komisije tuženog broj 75/99 od 27.05.1999. godine, te da mu je nalazom ocjenom i mišljenjem Fonda RS broj 300/99 od 04.10.1999. godine priznata invalidska penzija po osnovu iste bolesti, ali napominje da ta bolest nije tjelesno oštećenje koje se pominje u citiranom član 3. Uredbe iz 2012. godine. Stoga smatra da je imao pravo na borački dodatak počev od dana stupanja na snagu Uredbe iz 2012. godine, koje pravo mu je prvostepeni organ morao utvrditi po službenoj dužnosti, a što nije učinio, zbog čega je tužilac proširenim zahtjevom obuhvatio i ovaj period. Takođe navodi da nižestepeni sud, identično kao tuženi, daje pogrešno tumačenje člana 3. stav 1. važeće Uredbe iz 2013. godine, koja propisuje da pravo na borački dodatak po ovoj uredbi ne može ostvariti borac - korisnik prava na invalidsku penziju kod kojeg je uzrok invalidnosti povreda zadobijena za vrijeme vršenja vojne dužnosti u okolnostima oružanih sukoba, odnosno bolest koja se uzročno-posljedično odnosi na te sukobe. Sud je izgubio iz vida važnu okolnost da navedeni član nije u saglasnosti sa članom 31. Zakona o pravima boraca, vojnih invalida i porodica poginulih boraca Odbrambeno - otadžbinskog rata Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 134/11, 9/12 i 40/12 - u daljem tekstu Zakon o pravima boraca), a mora biti, pri čemu zakon postavlja samo dva uslova koji se tiču starosne dobi borca i kategorije, dok Uredba iz 2013. godine postavlja dodatne uslove, odnosno isključuje one borce koji su istovremeno korisnici invalidske penzije po osnovu povrede ili oboljenja zadobijenih za vrijeme vršenja vojne dužnosti. Iz ovoga bi proizilazilo da je ta vrsta invalidske penzije koju je ostvario tužilac nekakva privilegija zbog koje ne može ostvariti pravo na borački dodatak, a što nije prihvatljivo propisivanje, jer se pravo na invalidsku penziju utvrđuje u skladu sa Zakonom o PIO, a borački dodatak u skladu sa prethodno pomenutim propisima. Podsjeća da važeći Zakon o PIO ranjavanje i bolest zadobijenu u ratu za vrijeme vršenja vojnih dužnosti izjednačava sa povredom na radu, pa ukazuje da se propisivanjem kao u članu 3. stav 1. Uredbe iz 2013. godine došlo do apsurdna da borac koji je invalid rada ima pravo na borački dodatak, za razliku od onog koji je invalidnost stekao u ratu vršenjem vojne dužnosti, zbog čega je ova odredba diskriminatorna. Zaključuje da stoga ima pravo na borački dodatak kako po važećoj Uredbi iz 2013. godine, tako i po Uredbi iz 2012. godine, zbog čega se obratio sa zahtjevom za ostvarivanje ovog prava koji je nezakonitim odlukama prvostepenog organa i tuženog odbijen. Kako je nižestepeni sud zaključio suprotno, to tužilac konačno predlaže da ovaj sud zahtjev uvaži i pobijanu presudu preinači na način da tužbu uvaži i osporeni akt poništi, a postavio je i zahtjev za nadoknadom troškova ovog postupka koji se odnosi na trošak sastava zahtjeva od strane punomoćnika u ukupnom iznosu od 1.125,00 KM.

Tuženi organ je u odgovoru na zahtjev istakao da je isti neosnovan, te da je pobijanom presudom potvrđeno da je tuženi u provedenom postupku pravilno utvrdio sve relevantne činjenice i donio rješenje zasnovano na zakonu. Predložio je da se zahtjev odbije.

Razmotrivši zahtjev, odgovor na zahtjev, pobijanu presudu, osporeni akt i cjelokupne spise predmetne upravne stvari i ovog upravnog spora na osnovu odredbe člana 39. ZUS, ovaj sud je odlučio kao u izreci presude iz sljedećih razloga:

Iz podataka u spisu predmeta proizilazi da je tužilac dana 30.09.2014. godine podnio prvostepenom organu zahtjev za priznavanje prava na borački dodatak u vrijeme važenja Uredbe iz 2013. godine, iznoseći da ima priznat status borca VRS I kategorije i da je korisnik prava na invalidsku penziju po osnovu psihičke bolesti koju je zadobio za vrijeme vršenja vojne dužnosti, o čemu svjedoči nalaz, ocjena i mišljenje prvostepene ljekarske komisije Fonda RS broj 300/99 od 04.10.1999. godine, a koji podatak je prvostepeni organ provjerio i pribavio službenim putem od Fonda RS. Odlučujući o ovom zahtjevu, odnosno dijelu zahtjeva budući da je tužilac isti proširio podneskom od 06.10.2014. godine, o čemu će naknadno biti riječi, prvostepeni organ i tuženi su zaključili da isti nije osnovan primjenjujući član 3. stav 1. Uredbe iz 2013. godine, koju odredbu su po stavu nižestepenog, a i ovog suda pravilno tumačili. Konkretno odredba člana 3. stav 1. Uredbe iz 2013. godine propisuje da da pravo na borački dodatak po ovoj uredbi ne može ostvariti borac - korisnik prava na invalidsku penziju kod kojeg je uzrok invalidnosti povreda zadobijena za vrijeme vršenja vojne dužnosti u okolnostima oružanih sukoba, odnosno bolest koja se uzročno-posljedično odnosi na te sukobe. Kod ovakvog sadržaja citirane odredbe, a imajući u vidu nespornu činjenicu da tužilac jest korisnik prava na invalidsku penziju kod kojeg je uzrok invalidnosti bolest uzročno-posljedično vezana za vršenje vojnih dužnosti, sasvim je jasno da on, suprotno svom stavu, nema pravo na borački dodatak. Njegova suštinska tvrdnja da je citirani član 3. stav 1. Uredbe iz 2013. godine diskriminatorski i da kao takav nije usklađen sa članom 31. Zakona o pravima boraca, ne može biti predmet preispitivanja u okviru upravnog postupka i upravnog spora. Ustavnost, odnosno zakonitost određenog podzakonskog akta ispituje isključivo Ustavni sud Republike Srpske u zakonom propisanoj proceduri, a nikako sud u upravnom sporu ili organ u upravnom postupku i sve dok je ta odredba na pravnoj snazi, a ova konkretno jeste, ona je obavezujuća za sve stranke i sve organe kada se odlučuje o zahtjevu ove vrste.

Dalje, iz spisa proizilazi da je tužilac podneskom od 06.10.2014. godine dopunio svoj zahtjev, na način da je zatražio da mu prvostepeni organ prizna pravo na borački dodatak počev od 01.06.2012. godine, u skladu sa odredbama ranije važeće Uredbe iz 2012. godine, odnosno njenim izmjenama objavljenim u „Službenom glasniku Republike Srpske“ broj 46/12, uz tvrdnju da mu je to pravo organ trebao priznati po službenoj dužnosti, a kad to nije učinio, da je sada dužan da mu isplati razliku od navedenog datuma do podnošenja zahtjeva. Odlučujući o ovom dijelu zahtjeva prvostepeni organ i tuženi su zaključili da isti takođe nije osnovan, dajući razloge koje je podržao nižestepeni sud, a koji su po stavu ovog suda pravilni. Konkretno organi i nižestepeni sud su pravilno tumačili odredbu člana 3. Uredbe iz 2012. godine, koja je propisivala da pravo na borački dodatak po ovoj uredbi ne može ostvariti borac koji je stekao pravo na invalidsku penziju po osnovu tjelesnog oštećenja po kome mu je priznat vojni invaliditet. Imajući u vidu činjenice koje proizilaze iz evidencija tuženog i Fonda RS, a koje iznosi i sam tužilac da je on stekao invalidsku penziju po osnovu istog tjelesnog oštećenja po kome mu je priznat vojni invaliditet, jasno je da zbog navedenog nije imao pravo na borački dodatak po Uredbi iz 2012. godine u vrijeme njenog važenja, jer je član 3. te uredbe isključivao mogućnost ostvarivanja ovog prava u prethodnom periodu. Tvrdnje tužioca da on nije ostvario invalidsku penziju po osnovu tjelesnog oštećenja, nego po osnovu bolesti, nisu osnovane

gledano sa aspekta odredbe člana 3. Uredbe iz 2012. godine. Njenim pravilnim tumačenjem može se jasno zaključiti da ona isključuje mogućnost ostvarivanja prava na borački dodatak licu kome je invalidska penzija priznata po osnovu tjelesnog oštećenja po kome je priznat vojni invaliditet, u koju kategoriju lica nesporno spada tužilac, jer je on invalidsku penziju i status RVI stekao po osnovu istog tjelesnog oštećenja organizma, što je vidljivo iz nalaza, ocjene i mišljenja prvostepene ljekarske komisije Fonda RS broj 300/99 od 04.10.1999. godine, te iz nalaza i mišljenja prvostepene ljekarske komisije tuženog broj 75/99 od 27.05.1999. godine, koje je predao u spis. Dakle, tužilac je ostvario pravo na invalidsku penziju po osnovu psihičke bolesti, koje oštećenje organizma Uredba iz 2012. godine imenuje tjelesnim oštećenjem podrazumijevajući tu ranu, povredu i oboljenje iz rata po osnovu kojeg je licu priznat vojni invaliditet (kao kod tužioca), a što dalje isključuje mogućnost ostvarivanja prava na borački dodatak. Zbog navedenog je jasno iz kojih razloga tužilac nije mogao i nije ostvario pravo na borački dodatak po Uredbi iz 2012. godine u vrijeme njenog važenja, a iz istih ovih razloga za slučaj tužioca nije bila relevantna odredba član 5. stav 1a. Uredbe iz 2012. godine, koja je to pravo, kao izuzetak, omogućavala licima mlađim od 60 godina ako su do 31.01.2012. godine bili korisnici penzije od garantovanog penzijskog osnova, jer se ta odredba odnosila na druge korisnike lične penzije koja dakle nije ostvarena po osnovu tjelesnog oštećenja po kome je licu priznat vojni invaliditet, a u koju kategoriju nesporno nije spadao tužilac.

Kod takvog stanja stvari, ovaj sud nalazi da pobijanom presudom nije ostvaren nijedan razlog nezakonitosti iz odredbe člana 35. stava 2. ZUS, pa se na osnovu odredbe člana 40. stav 1. istog zakona, zahtjev odbija, jer nisu ispunjeni uslovi iz odredbe člana 10. ZUS za poništenje osporenog akta.

Odluka o troškovima postupka iz stava 2. izreke presude se zasniva na odredbi člana 49a. stav 1. ZUS, s obzirom da je zahtjev tužioca odbijen, pa proizlazi da on nije uspio u ovom postupku, zbog čega mu ne pripada pravo na naknadu troškova istog.

Zapisničar  
Zdravka Čučak

Predsjednik vijeća  
Smiljana Mrša

Za tačnost otpravka ovjerava  
Rukovodilac sudske pisarne  
Amila Podračić